VNG

PLATFORM31

Meer grip op vakantieparken

Het vraagstuk

De markt rondom vakantieparken is verzadigd. Dit betekent dat een deel van de terreinen hun recreatieve functie heeft verloren. Op een aantal parken ontstaat hiermee een gelegenheidsstructuur voor permanenten bewoning en illegale activiteiten. De markt lost dit niet vanzelf op, hetgeen vraagt om proactief optreden van de overheid. Wat kun je als gemeente doen? En wat moet je hiervoor op orde hebben?

Hoe pak je als gemeente problemen op en rond vakantieparken aan?

Een aantal stappen en mogelijkheden op een rijtje.

Vakantieparken brengen een aantal opgaven met zich mee:

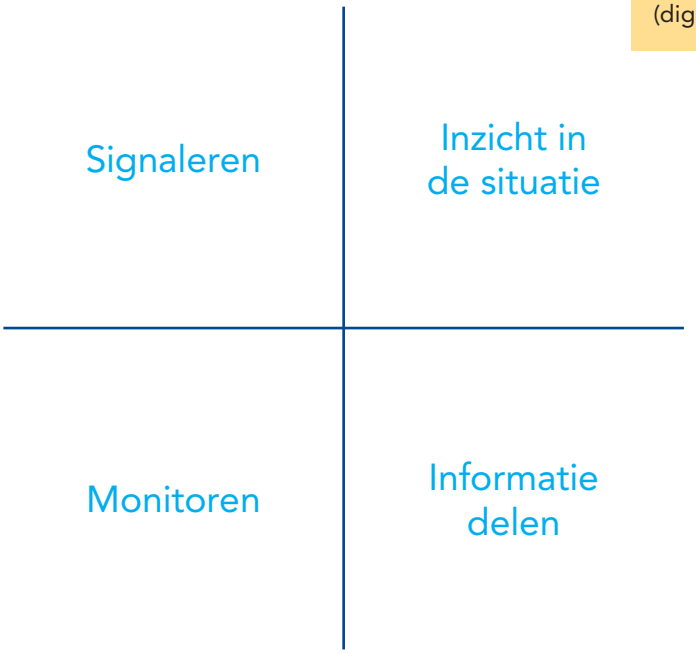
- De marktwerking bij kansrijke vakantieparken verbeteren en stimuleren, zodat een vitale, aantrekkelijke voorraad ontstaat
- Transformatie en/of herontwikkeling mogelijk maken zodat zwakkere parken weer een gezond, legaal verdienmodel kunnen krijgen
- Ongewenste ontwikkelingen en situaties tegengaan zoals onrechtmatige permanente bewoning, overlast, verloedering en ondermijnende criminaliteit
- Problemen bij kwetsbare parken voorkomen zodat deze niet (verder) afglijden

De gemeente heeft een regierol in de opgaven. Niet door op de stoel van de ondernemer te gaan zitten, wel door actief beleid te voeren.

1. Informatiepositie

Gebruik bijvoorbeeld de Basisregistratie Personen (BRP), meldingen van personen, een vitaliteitsscan of ga naar de parken toe

Maak bijvoorbeeld gebruik van een (digitaal) nachtregister

Onderhoud contact met de parken: werk samen met ondernemers en weet wat er leeft onder bewoners en vaste gebruikers

2. Strategie en perspectief

Focus: met welke soort vakantiepark(en) ga je aan de slag?

Excellente parken. Nauwelijks inzet, behalve vinger aan de pols houden en lichte stimulering

Middenmoot. Meer gerichte bijsturing door het faciliteren van vitalisering en eventueel ook aanzetten tot herstructurering

Onderlaag. Repressief optreden en diepgaand ingrijpen, met aandacht voor zowel park als gebruiker

Visie: denk na over wat je als gemeente wilt bereiken op de lange termijn

Pak het probleem integraal aan ≠ alles samen doen

Maatwerk: één park, één plan

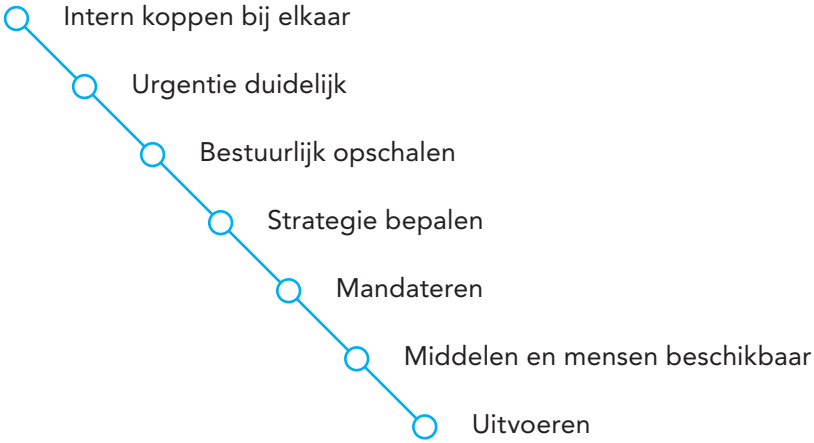
Het vraagstuk los je alleen op met een structureel onderbouwde aanpak

Pas op voor waterbedeffect en waak voor symptoombestrijding

3. Inrichting van het proces

Gemeente

Regionaal samenwerken en coalities per vraagstuk vormen

1e lijn	2e lijn
Ondernemer Politie Provincie Zorg- en welzijns-partners / GGD	RIEC OM Belastingdienst UWV Kadaster Omgevingsdienst …

Tip: denk na over een goede communicatiestrategie. Niet stigmatiseren, wel problemen en oplossingen benoemen

4. Aanpak en instrumenten

Generiek:

Juridisch instrumentarium

Privaat terrein, maar als ambtenaar in de rol van toezichthouder mag je altijd het park op en heb je deze taak. Je kunt dan ook andere partijen meenemen voor controles.

Tip: handhaving is het meest effectief in vroeg stadium of als stok achter de deur in verbeteraanpak

Bestemmingsplan

- belangrijkste kader voor gemeenten om op te treden
- geeft je het recht en de plicht om te controleren en te handhaven
- vormt de basis voor handhaving, maar ook voor herstructurering en transformatie van parken

Vergaand ingrijpen? Wacht niet te lang en zorg voor gedegen voorbereiding en onderbouwing
Opkopen of sluiten? Mogelijk als last resort in een ernstige situatie en met goed gedocumenteerd dossier

Bestuursrechtelijke kaders zijn het meest effectief als je ze aan de voorkant inzet

Naar thema:

Pas op: thema's grijpen in elkaar. Pak ze niet afzonderlijk aan, maar integraal

Economische vitalisering

Stimuleer als gemeente kwaliteitsverbetering door ondernemers, met inspiratie, advies en financiële steun

Wees scherp op de businesscase, is er basis voor investeringen en nieuwe plannen?

Grote economische belangen en weinig initiatief van de markt? Neem als gemeente het voortouw en geef sturing met beleid en middelen die perspectief bieden aan ondernemers

Voorbeeld: Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken op de Veluwe

Ruimtelijke ingrepen

Herstructurering en transformatie? Dit betekent een verandering van eigendomsverhoudingen en/of van de functie van vakantiepark.

Mogelijke nieuwe functies: vormen van wonen, sport en spel, horeca, parkeren, begraafplaats, agrarisch, natuur

Op parkniveau of als onderdeel gebiedsontwikkeling: stuur met planproces

Stel als gemeente ruimtelijke kaders voor transformatie en zorg voor goede verevening

Zorg voor actuele, eenduidige bestemmingsplannen en een flexibel planproces voor alle vakantieparken

Veiligheid en ondermijning

Vakantieparken kunnen een gelegenheidsstructuur voor criminaliteit bieden en

De rol van de gemeente is te signaleren en agenderen en problemen op te pakken samen met politie, RIEC, provincie, Veiligheidsregio en Openbaar Ministerie

Tip: Burgemeester kan als sleutelfiguur dienen

Noodzakelijk: bewustwording en meldingsbereidheid, goede informatiepositie en contact met ondernemers, bestuurskracht en programmatische aanpak

Werk met integrale teams voor controles en interventies

Met verschillende expertises op pad kun je efficiënt te werk gaan

Sociale opgave

Bij een deel van de bewoners en vaste gebruikers op parken bestaat afhankelijkheid en meervoudige problematiek. Kenmerken en de situatie van bewoners zijn cruciaal in de aanpak

Laat kwetsbare personen niet tussen wal en schip vallen. Inschrijving in BRP kan en mag

Gemeente heeft zorgplicht voor kwetsbare mensen. Die zorgplicht pak je op vanuit het park samen met sociale professionals

Heeft een bewoner steun in de rug nodig om ‘weg te komen van het park’? Bied maatwerk, bijvoorbeeld met schuldhulpverlening, zorg en welzijn

Wonen

Onrechtmatige bewoning? Kies een heldere, eenduidige lijn in beleid, het liefst samen met buurgemeenten

Opties naast handhaven: legaliseren, persoonsgebonden gedogen, tijdelijke omgevingsvergunning op parkniveau

Vakantieparken bieden kansen voor de behoefte aan flexibele, betaalbare woonruimte: denk aan pauzewoningen, huisvesting voor arbeidsmigranten en woon-zorg voorzieningen

Stel als gemeente randvoorwaarden en voer toezicht, maar durf ook het experiment aan te gaan

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93
info@vng.nl

vng.nl